

سرشناسه:	کنگره بین‌المللی گام دوم انقلاب اسلامی از منظر قرآن و حدیث (۱۴۰۰: ق م)
عنوان و نام پدیدآور:	تمدن نوین اسلامی و گام دوم / زیر نظر محمدعلی رضایی اصفهانی / به کوشش حسین علوی مهر، محمدرضا حقیقت سمنانی
مشخصات نشر:	ق م، مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ، ۱۴۰۰
مرجع تولید:	مجتمع آموزش عالی قرآن و حدیث
فروست:	منشورات کنگره بین‌المللی گام دوم انقلاب اسلامی از منظر قرآن و حدیث؛ ۱۳، ۱۲، ۹۷۸-۶۰۰-۴۲۹-۹۰۸-۴
شابک:	۲ جلدی (چاپ اول، ۱۴۰۰) (فبیا)
یادداشت:	Congresses -- 2019, Second Phase of the Revolution Statement / کنگره‌ها / ۱۳۹۷ -- کنگره‌ها / ۱۳۱۸ -- دیدگاه درباره انقلاب اسلامی
موضوع:	خامننه‌ای، سید علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ -- دیدگاه درباره انقلاب اسلامی
موضوع:	Views on Islamic Revolution -- ۱۹۳۹, Khamene'i, Seyyed Ali, Leader of IRI
موضوع:	اسلام و سیاست -- ایران / Iran -- Islam and politics
موضوع:	تمدن اسلامی -- کنگره‌ها / Congresses -- Islamic civilization
موضوع:	ایران -- تاریخ -- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷ -- کنگره‌ها / Islamic Revolution -- History -- 1979, Iran -- Congresses
موضوع:	ایران -- تاریخ -- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷ -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع:	Adresses, essays, lectures* -- History -- Islamic Revolution
شناسه افزوده:	رضایی اصفهانی، محمدعلی، ۱۳۴۱ / Rezaei Esfahani, Mohammad Ali
شناسه افزوده:	علوی مهر، حسین، ۱۳۴۲ -، گردآورنده / حقیقت سمنانی، محمدرضا، ۱۳۶۸ -، گردآورنده
شناسه افزوده:	جامعه المصطفی العالمية، مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ
شناسه افزوده:	Almustafa International University-Almustafa International Translation and Publication center
زده‌بندی کنگره:	DSR ۱۵۶۴
زده‌بندی دیوبندی:	۹۵۵/۰۸۳
شماره کتابشناسی ملی:	۸۷۲۵۵۱۹
این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است	فایل نهایی مرجع * ۲۰: BP1480

تمام حقوق برای ناشر محفوظ است

منشورات کنگره بین‌المللی گام دوم انقلاب اسلامی از منظر قرآن و حدیث (۱۳)

تمدن نوین اسلامی و گام دوم / جلد دوم

زیر نظر: دکتر محمدعلی رضایی اصفهانی / به کوشش: حسین علوی مهر- محمدرضا حقیقت سمنانی

چاپ اول: ۱۴۰۰ / ش ۱۴۴۳

ناشر: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

● چاپ: چاپخانه دیجیتال المصطفی ﷺ ● قیمت: ۵۵۰,۰۰۰ ریال ● شمارگان: ۵۰۰

مراکز پخش

◀ ایران، قم، خیابان معلم غربی (حجتیه)، نبش کوچه ۱۸؛

تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۶۱۳۴ / تلفکس: (داخلی ۱۰۵) / ۰۲۵ ۳۷۸۳۹۳۰۵

◀ ایران، قم، بلوار محمد امین، سه‌راه سالاریه. تلفن: ۳۲۱۳۳۱۰۶ - ۰۲۵

pub_almustafa @pub miu.ac.ir http://buy-pub.miu.ac.ir miup@pub.miu.ac.ir

با تشکر از دست‌اندرکارانی که ما را در تولید این اثریاری رساندند.

- مدیر انتشارات: مصطفی نوبخت
- مدیر تولید: جعفر قاسمی ابهری
- ناظر فنی: سید محمد رضا جعفری
- ناظر گرافیک: مسعود مهدوی
- ناظر چاپ: ایوب جمالی

این اثر با حمایت «دبیرخانه حمایت از طرح‌های پژوهشی»
معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه چاپ شده است.

۹۹

منشورات کنگره بین‌المللی گام دوم انقلاب اسلامی از منظر قرآن و حدیث (۱۳)

تمدن نوین اسلامی و گام دوم

جلد دوم

زیر نظر: دکتر محمدعلی رضایی اصفهانی

به کوشش: حسین علوی مهر- محمدرضا حقیقت سمنانی

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی، فراروی اندیشمندان مسلمان قرار گرفت که برخاسته از مسئولیت دشوار حکومت در این عصر است؛ دورانی که پایبندی به دین و سنت در مدیریت همه‌جانبه کشورها بسیار چالش‌برانگیز می‌نماید. از این‌رو، مطالعات و پژوهش‌های به‌روز، جامع، منسجم و کاربردی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و اندیشه‌های ناب و ژرف، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت بنیان‌گذاران این شجره طیبه، به‌ویژه معمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی علیه السلام و مقام معظم رهبری علیه السلام می‌باشد.

جهانی‌شدن و گسترش سلطه فرهنگی غرب در سایه رسانه‌های فرهنگی و ارتباطی، اقتضا دارد که دانش‌پژوهان و علاقه‌مندان به این مباحث، با اندیشه‌های بلند و ارزش‌های متعالی آشنا شوند و این مهم، با ایجاد رشته‌های تخصصی، تولید متون جدید و غنی، گسترش دامنه آموزش و تربیت سازمان‌یافته دانشجویان به سرانجام خواهد رسید. این فرایند، گاه در پرداختن به مباحث بنیادین و تدوین متون تخصصی تعریف می‌شود و گاه در نگارش بحث‌های علمی، اما نه چندان پیچیده و تخصصی به ظهور می‌رسد.

بالندگی مراکز آموزشی، در گرو نظام آموزشی منسجم، قانونمند و پویاست. بازنگری در متن‌ها و شیوه‌های آموزشی و پژوهشی و به‌روز کردن آنها نیز این انسجام و پویایی و در نتیجه، نشاط علمی مراکز آموزشی و پژوهشی را در پی دارد. «جامعة المصطفی علیه السلام العالمية» به‌عنوان بخشی از این مجموعه، که رسالت بزرگ تعلیم و تربیت طلاب غیر ایرانی را بر عهده دارد، تألیف متون درسی مناسب را سرلوحه تلاش خود قرار داده و تدوین و نشر متون درسی در موضوعات گوناگون علوم دینی، حاصل این فرایند است.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفی علیه السلام

کنگره بین المللی گام دوم انقلاب
اسلامی از منظر قرآن و حدیث

امام خامنه‌ای عَلَيْهِ السَّلَام:

انقلاب پُرشکوه ملت ایران که بزرگترین و مردمی‌ترین انقلاب عصر جدید است، تنها انقلابی است که یک چلّه پُرافتخار را بدون خیانت به آرمان‌هایش پشت سر نهاده و در برابر همه وسوسه‌هایی که غیر قابل مقاومت به نظر می‌رسیدند، از کرامت خود و اصالت شعارهایش صیانت کرده و اینک وارد دوّمین مرحله خودسازی و جامعه‌پردازی و تمدن‌سازی شده است.

بیانیه گام دوم انقلاب، ۱۳۹۷/۱۱/۲۲

<https://farsi.khamenei.ir/message-content?id=41673>

تقدیم به:

روح ملکوتی بنیان گذار تمدن نوین اسلامی حضرت روح الله موسوی خمینی رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ و شهدای گران قدر راه انقلاب اسلامی که با خون خود نهال انقلاب را آبیاری نموده تا به درخت پربار تمدن نوین اسلامی بدل گشته و مقدمات طلوع خورشید عظمای ولایت فراهم گردد.

فهرست

- مقدمه ریاست کنگره ۹
- مقدمه مدیر علمی ۱۱
- مقدمه معاون علمی ۲۵
- مقدمه مدیر کمیته تمدن و گام دوم ۲۹

بخش اول: شخصیت ها و تمدن سازی

۱. نقش آفرینی جوانان در بیانیه گام دوم انقلاب (با الگوگیری از داستان اصحاب کهف) ۳۳
- مریم بهمن (نویسنده مسئول) ۳۳
- سیدحسین شفیعی دارابی ۳۳
۲. نقش رهبران الهی در ایجاد تمدن ها (با تکیه بر بیانیه گام دوم انقلاب) ۵۲
- ریحانه سادات هاشمی (شهیدی) (نویسنده مسئول) ۵۲
- سحر هاشمی جوادی ۵۲

بخش دوم: جامعه و تمدن نوین اسلامی

۱. جایگاه جمعیت در تحقق تمدن نوین اسلامی با تأکید بر بیانیه گام دوم انقلاب ۸۶
- حسن نجفی (نویسنده مسئول) ۸۶
- سیده زهرا عابدیان ۸۶
۲. جامعه سازی دینی در قرآن کریم با رویکرد بیانیه گام دوم ۱۰۹
- محمدرضا حقیقت سمنانی (نویسنده مسئول) ۱۰۹
- حسین علوی مهر ۱۰۹

- محمدفاکر میبیدی _____ ۱۰۹
۳. طراحی و تبیین رابطه انسان در تمدن سازی نوین اسلامی از منظر قرآن کریم _____ ۱۴۲
- یاسین توکلی (نویسنده مسئول) - _____ ۱۴۲
- روح اله توکلی - _____ ۱۴۲
- عبداله توکلی _____ ۱۴۲

بخش سوم: عوامل انقراض و سقوط تمدن ها

۱. عوامل انقراض تمدن ها از منظر قرآن و حدیث _____ ۱۷۶
- فاطمه غلامی (نویسنده مسئول) _____ ۱۷۶
- محبوبه کیانی _____ ۱۷۶
۲. عوامل فروپاشی تمدن ثمود از نگاه قرآن و تطبیق آن با تمدن غرب _____ ۲۰۸
- علی پارساخصال _____ ۲۰۸

مقدمه ریاست کنگره

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قرآن به عنوان کتاب هدایت، تبیان هر چیزی است که سعادت دنیوی و اخروی انسان در گرو آن است. آموزه‌های وحیانی قرآن، به گونه‌ای است که هر کسی در هر سطحی از ادراک و دانش که باشد می‌تواند نیازهای اندیشه‌ای و انگیزشی خود را از آن تأمین کند.

از طرف دیگر هر انسانی نیازمند الگوهای عینی و ملموسی است که به او نشان دهند که آثار و برکات راه چیست و چگونه می‌توان به سلامت به مقصد و مقصود رسید. از این رو خداوند، پیامبر مکرم ﷺ و عترت طاهره آن حضرت را به عنوان «مبین» و اسوه‌های عینی و عملی حسنه برای مردمان شمرده تا ایشان را سرمشق خویش قرار دهند.

بر اساس بیان قرآن نتیجه تمسک به عروة الوثقی الهی و حبل الله المتین که همان قرآن و عترت است، هدایت در صراط مستقیم و رهایی از گمراهی و گمگشتگی در ظلمت‌ها است. امروز که جهان به شدت گرفتار فتنه‌های گوناگون است، نیاز بشر به این مشعل هدایت برای برون رفت از بحران‌ها بیش از هر زمان دیگر است.

انقلاب اسلامی و گفتمان برآمده از آن در چارچوب و با محوریت اسلام ناب محمدی ﷺ به دنبال ارائه نظام جامع تمدن اسلامی در جهان معاصر است. امامان انقلاب اسلامی بر آن بوده و هستند تا تمدن نوین اسلامی را شکل دهند و الگویی عینی از زیست مؤمنانه در جهان معاصر را به بشریت ارائه کنند.

بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی که مقام معظم رهبری علیه السلام ابلاغ فرمودند، در حقیقت منشوری مبتنی بر آموزه‌های وحیانی قرآن کریم است که شکل‌گیری تمدن نوین اسلامی را مدنظر قرار داده و بنا دارد جهت‌گیری‌ها را در راستای تحقق آن سامان دهد.

تحلیل بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی و شناسایی و تبیین مبانی و اصول قرآن و حدیثی آن بی‌شک می‌تواند راهگشای تحقق آرمان‌های گفتمان انقلاب اسلامی باشد. جامعه المصطفی العالمیه در همین راستا و بر اساس رسالت و مأموریت خویش اقدام به برگزاری همایشی با موضوع تبیین مبانی و اصول قرآنی و حدیثی بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی نمود. ضمن تقدیر و تشکر از برگزارکنندگان این همایش ارزشمند به‌ویژه همکاران گرامی در مجتمع آموزش عالی قرآن و حدیث و همچنین فضلاء و اساتیدی که با ارائه بیش از ۱۰۸۰ مقاله به دبیرخانه دائمی همایش قرآن و حدیث المصطفی در این رویداد بزرگ علمی مشارکت داشته‌اند برای همگان توفیق خدمت به ساحت قرآن کریم را از خدای بزرگ مسألت دارم.

و السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

علی عباسی

آذرماه ۱۴۰۰